

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
 ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
 КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Проректор з науково-методичної
 та навчальної роботи
 О.Б. Жильцов
 «_____» _____ 2016 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**ПП 3.2.27 ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
 ТА ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

напряму підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»

Педагогічний інститут

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	2618
(підпис)	(прізвище, ініціали)
«_____»	2016 р.

Київ – 2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ПП 3.2.27 ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ТА ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

напрямок підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»

Київ – 2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

«_____» _____ 2016 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**ПП 3.2.27 ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ТА ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

напряму підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»

Педагогічний інститут

Київ – 2016

УДК 39:37.091.212:613.7(477+438)
ББК 74.460

Теорія і методика фізичного виховання та валеологічної освіти: роб. прог. навч. дисцип. [для студентів за напр. підгот. 6.010101 «Дошкільна освіта»] / уклад. Л.В. Гаращенко – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016 – 60 с.

Розробник:

Гаращенко Лариса Василівна, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дошкільної освіти.

Протокол від «» 2016 року №.

Завідувач кафедри дошкільної освіти
_____ Г.В. Беленька

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи
_____ М.А. Машовець

© КУ імені Бориса Грінченка, 2016 р.
© Педагогічний інститут, 2016 р.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис навчальної дисципліни.....	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
III. Програма.....	10
<i>Змістовий модуль 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання та валеологічної освіти дітей дошкільного віку.....</i>	<i>10</i>
<i>Змістовий модуль 2. Особливості методики використання засобів фізичного виховання дітей дошкільного віку.....</i>	<i>16</i>
<i>Змістовий модуль 3. Основні форми роботи з фізичного виховання дітей дошкільного віку.....</i>	<i>19</i>
<i>Змістовий модуль 4. Організація фізичного виховання та оздоровлення в ДНЗ.....</i>	<i>22</i>
IV. Навчально-методична картка курсу.....	26
V. Плани семінарських, практичних занять.....	28
VI. Завдання для самостійної роботи. Карта самостійної роботи студента....	39
VII. Система поточного та підсумкового контролю	46
VIII. Методи навчання.....	50
IX. Методичне забезпечення курсу.....	51
X. Рекомендована література.....	52
XI. Питання до екзамену.....	54

Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Теорія і методика фізичного виховання та валеологічної освіти» спрямована на підготовку кваліфікованих фахівців у галузі дошкільної освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр».

Метою цієї підготовки є засвоєння студентами професійної діяльності педагога в галузі фізичного виховання дошкільників, оволодіння майбутніми педагогами системою знань в галузі теорії та методики фізичного виховання, практичними вміннями та навичками з організації і проведення активних форм роботи з фізичної культури. Упровадження оздоровчої парадигми в систему освіти, як вагомого компонента філософської гуманістичної освіти, передбачає інтеграцію знань, інтелектуальне усвідомлення, ціннісне ставлення вихователів до проблеми збереження, формування і зміцнення здоров'я дітей та їх готовність до практичної реалізації цієї парадигми у власній професійній діяльності.

Мета викладання навчальної дисципліни: забезпечити кваліфікаційну компетентність майбутніх фахівців у збереженні та зміцненні здоров'я дітей; сприяти світоглядному переосмисленню пріоритетності даного напрямку.

Завдання з вивчення навчальної дисципліни:

- оволодіння студентами змістом навчальної дисципліни;
- усвідомлення майбутніми педагогами пріоритетності фізкультурно-оздоровчої роботи та необхідності формування у дітей світоглядно-оздоровчої поведінки;
- оволодіння студентами системою знань, фахових умінь і навичок; уміннями їх творчо та оперативно реалізовувати у професійній діяльності задля забезпечення сприятливих передумов для збереження і зміцнення здоров'я дітей, впровадження у систему дошкільної освіти оздоровчої парадигми;
- формування практичних умінь і навичок виконання фізичних вправ та проведення різних форм роботи з фізичного виховання;

- формування потреби у самоактуалізації, професійному самовдосконаленні та самоосвіті задля компетентного вирішення оздоровчих завдань у галузі дошкільної освіти.

Програмою передбачено проведення лекційних, семінарських та практичних занять, а також самостійної роботи студентів. Паралельно проводяться показові заняття у дошкільному навчальному закладі. Специфіка курсу полягає в тому, що виклад теоретичних положень супроводжується практичним показом фізичних вправ викладачем, демонстрацією перед студентами окремих прийомів методики проведення занять з фізичної культури, ранкової гімнастики, рухливих ігор та інших форм роботи з фізичного виховання. Практичні заняття проводяться у спеціально обладнаному приміщенні (студенти займаються у спортивній формі).

У процесі вивчення курсу майбутні фахівці повинні знати:

- значення навчальної дисципліни для фахової підготовки, завдання курсу, основні поняття;
- закономірності формування рухових умінь і навичок та фізичних якостей у дошкільників;
- основні форми роботи з фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку;
- особливості реалізації дидактичних принципів, методів і прийомів навчання дітей фізичних вправ.

На основі цих знань повинні бути сформовані уміння:

- здійснювати планування та моделювання усіх форм роботи з фізичного виховання та оздоровлення дітей в різних вікових групах;
- планувати роботу з фізичного виховання та оздоровлення упродовж дня, визначати зміст та об'єм рухової діяльності;
- проводити різноманітні форми роботи з фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку;
- володіти технікою виконання фізичних вправ та здійснювати чіткий показ з метою формування рухової навички;

- навчати дітей правил безпеки під час виконання фізичних вправ; надавати елементарну допомогу при травмах; регулювати фізичне навантаження;
- створювати умови для оптимальної рухової діяльності дітей з урахуванням критеріїв оцінки та змісту рухового режиму в різних вікових групах;
- вивчати, узагальнювати та аналізувати досвід роботи вихователів з точки зору комплексного розв'язання завдань фізичного виховання;
- добирати ефективні засоби впливу на фізичний розвиток дітей у відповідності до визначених програмових завдань, доцільні методи і прийоми фізичного виховання на основі ґрунтовних знань методики їх проведення;
- добирати доцільні засоби формування здоров'язбережувальної компетенції дитини, що полягає в її обізнаності з будовою свого тіла та гігієнічними навичками за його доглядом; з продуктами харчування; основними показниками власного здоров'я; чинниками, що впливають на стан здоров'я;
- використовувати за рекомендаціями медичного персоналу засоби профілактики захворювань, впроваджувати ефективні профілактичні та фізкультурно-оздоровчі технології в навчально-виховному процесі дошкільного навчального закладу;
- залучати батьків до участі у проведенні різних форм роботи з фізичного виховання та оздоровлення дітей в дошкільному навчальному закладі.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта»	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»		
Модулів – 2	Напрямок підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		3-й	
Загальна кількість годин – 180		Семестр	
		5-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Бакалавр»	Лекції	
		14 год.	14 год.
		Семінарські	
		6 год.	4 год.
		Практичні	
		8 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		40 год.	40 год.
		МКР	
		4 год.	4 год.
		Семестровий контроль: 36 год.	
		Вид контролю:	
	екзамен		

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма							
	усього	у тому числі					МКР	сем. контр.
лекції		сем.	прак.	інд.	с.р.			
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання та валеологічної освіти дітей дошкільного віку. 5 семестр								
Тема 1. Предмет теорії і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку. Основи здорового способу життя дошкільників.	6	2	-	-	-	4	-	
Тема 2. Дидактичні основи навчання дітей дошкільного віку рухових дій.	10	2	2	-	-	6	-	-
Тема 3. Гімнастика у навчанні дітей дошкільного віку фізичних вправ.	20	4	2	4	-	8	2	
Разом за змістовим модулем 1	36	8	4	4	-	18	2	
Змістовий модуль 2. Особливості методики використання засобів фізичного виховання дітей дошкільного віку.								
Тема 4. Методика навчання дітей дошкільного віку рухливих ігор, ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру.	28	4	2	4	-	16	2	
Тема 5. Фізичне виховання та оздоровлення дітей раннього віку.	8	2	-	-	-	6	-	
Разом за змістовим модулем 2	36	6	2	4	-	22	2	
Змістовий модуль 3. Основні форми роботи з фізичного виховання дітей дошкільного віку. 6 семестр								
Тема 6. Заняття з фізичної культури у дошкільному навчальному закладі.	24	4	2	6	-	10	2	
Тема 7. Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденній життєдіяльності.	12	2	-	2	-	8	-	
Разом за змістовим модулем 3	36	6	2	8	-	18	2	
Змістовий модуль 4. Організація фізичного виховання та оздоровлення в дошкільному навчальному закладі.								
Тема 8. Планування та облік роботи з фізичного виховання у дошкільному навчальному закладі.	6	2	-	-	-	4		
Тема 9. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня дошкільного навчального закладу.	16	4	2	2	-	6	2	
Тема 10. Лікарсько-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей дошкільного віку.	4	-	-	-	-	4		
Тема 11. Руховий режим у дошкільному	6	2	-	-	-	4		

навчальному закладі. Інноваційні технології у системі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку.								
Тема 12. Зв'язок сім'ї та дошкільного навчального закладу з питань фізичного виховання дітей дошкільного віку.	4	-	-	-	-	4		
Разом за змістовим модулем 4	36	8	2	2	-	22	2	
Усього годин	180	28	10	18	-	80	8	36

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО
ВИХОВАННЯ ТА ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 1

Предмет теорії і методики фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Основи здорового способу життя дошкільників.

Зміст курсу і його значення. Предмет та основні завдання курсу. Характеристика основних понять теорії фізичного виховання. Зв'язок теорії фізичного виховання з іншими науковими дисциплінами. Місце і роль фізичної культури у загальній системі виховання дітей дошкільного віку.

Гуманістична спрямованість системи освіти. Упровадження в освітню систему принципу оздоровчої спрямованості навчально-виховного процесу. Організація навчально-виховного процесу дошкільного навчального закладу на основній закономірності побудови навчального процесу – нерозривному зв'язку та тісній взаємозалежності між основними педагогічними категоріями: навчанням, вихованням, розвитком і здоров'ям. Здоров'я як категорія особистісних, суспільних та загальнолюдських цінностей. Види здоров'я. Фактори впливу на стан здоров'я. Необхідність формування у дітей дошкільного віку стійких мотивацій на здоровий спосіб життя і безпечну життєдіяльність.

Характеристика оздоровчих, освітніх та виховних завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку. Обумовленість завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку анатомічними і психофізіологічними особливостями їхнього організму. Закономірності фізичного розвитку дітей дошкільного віку: інтенсивність та нерівномірність розвитку основних систем організму у перші шість років життя, інтенсивність фізичного розвитку, висока пластичність та чутливість по відношенню до подразників зовнішнього середовища; напруженість процесів обміну речовин; єдність і

взаємозв'язок фізичного та психічного розвитку дітей. Анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку. Морфофункціональне забезпечення рухової активності дітей. Особливості розвитку опорно-рухової системи. Особливості розвитку серцево-судинної системи. Дихальна система, її зміни з віком. Гігієна дихання. Терморегуляція організму. Функції шкіри у терморегуляційному процесі. Гігієна одягу та взуття. Валеологічна спрямованість завдань з фізичного виховання. Комплексний підхід до реалізації оздоровчих, освітніх і виховних завдань.

Характеристика засобів фізичного виховання дошкільників: сили природи (сонце, повітря і води), гігієнічні фактори (розпорядок процесів життєдіяльності, харчування, особиста та громадська гігієна), фізичні вправи. Класифікація фізичних вправ. Оздоровчий потенціал фізичних вправ. Характеристика особливостей розвитку та удосконалення функцій органів і систем дитячого організму в процесі виконання фізичних вправ.

Основні поняття теми: теорія і методика фізичного виховання, категорії теорії фізичного виховання, здоров'я, види здоров'я, здоровий спосіб життя, завдання фізичного виховання, засоби фізичного виховання дошкільників, принцип гуманізації, принцип оздоровчої спрямованості навчально-виховного процесу.

Література:

1. Богініч О. Л. Оздоровчу ідеологію в життя малят / Ольга Любомирівна Богініч // Дошкіль. виховання. – 2006. – № 7. – С. 7–9.
2. Богініч О. Здоров'я та фізичний розвиток дитини: реалізація завдань освітньої лінії «Особистість дитини» / Ольга Богініч // Дошкіль. виховання. – 2012. – № 9. – С. 3–7.
3. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
4. Вільчковський Е. С. Удосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку / Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. // Розвиток інтелекту і творчості

у дітей дошкільного віку : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. – Кременець, 1995. – Ч. II. – С. 9–12.

5. Вільчковський Е. С. Інтеграція рухів і музики у фізичному розвитку дітей старшого дошкільного віку навчально-методичний посібник / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко, Ю. М. Шевченко. – Тернопіль : Мандрівець, 2010. – 144 с.

6. Богініч О. Пріоритети у сфері фізичного розвитку дитини дошкільного віку / Ольга Богініч // Оптимізація фізичного розвитку дитини у вітчизняній системі освіти : монографія / Е. Вільчковський, Н. Денисенко, А. Цьось та ін. – Запоріжжя: ЗОІППО, 2010. – С. 124–148.

7. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку : навч.-метод. посіб. / О. Л. Богініч, Н. В. Левінець, Л. В. Лохвицька, Л. А. Сварковська. – К.: Генеза, 2013. – 127 с.

Лекція 2

Дидактичні основи навчання дітей дошкільного віку руховий дії.

Зміст навчання у процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Загальнопедагогічні принципи у фізичному вихованні дітей дошкільного віку. Принципи, що відображають закономірності фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Поняття про рухові вміння та навички, умови їх формування. Закономірності формування рухових навичок. Етапи формування рухової навички: початкове розучування рухової дії, поглиблене розучування, закріплення та вдосконалення рухових дій. Взаємозв'язок формування рухових навичок та фізичних якостей: швидкості, спритності, витривалості, сили, гнучкості, окоміру у дітей дошкільного віку. Особливості добірки фізичних вправ для формування фізичних якостей.

Загальна характеристика та класифікація методів і прийомів навчання дітей дошкільного віку фізичних вправ. Співвідношення методів і прийомів навчання на різних етапах формування рухової навички залежно від рухової та психологічної підготовленості дітей різних вікових груп.

Основні поняття теми: дидактичні принципи навчання, рухове уміння, рухова навичка, метод, методичний прийом, наочні, словесні, практичні методи і прийоми.

Література:

1. Богініч О. Здоров'я та фізичний розвиток дитини: реалізація завдань освітньої лінії «Особистість дитини» / Ольга Богініч // Дошкіл. виховання. – 2012.– № 9. – С. 3–7.
2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.

Семінар 1

Загальні основи навчання дітей дошкільного віку фізичних вправ.

Лекція 3, 4

Гімнастика у навчанні дітей дошкільного віку фізичних вправ.

Гімнастика як засіб фізичного виховання дітей дошкільного віку. Види основних рухів та їх характеристика (ходьба, біг, лазіння, стрибки, метання, вправи у рівновазі). Техніка основних рухів та її особливості в дошкільному віці. Методика навчання основних рухів дітей різних вікових груп. Використання підготовчих та допоміжних вправ. Способи організації дітей для виконання основних рухів. Прийоми страхування та попередження травматизму. Ускладнення засобів в різних вікових групах у відповідності до вікових можливостей дітей та завдань рухової підготовленості.

Загальна характеристика вправ на шикування та перешикування. Види вправ на шикування та перешикування. Методика навчання дітей вправ з шикування та перешикування в різних вікових групах.

Загальна характеристика та класифікація загальнорозвивальних вправ. Зміст і методика навчання загальнорозвивальних вправ дітей різних вікових груп. Використання загальнорозвивальних вправ у різних формах роботи з фізичного виховання.

Аналіз програм виховання і навчання дітей дошкільного віку з відповідних розділів.

Основні поняття теми: гімнастика, основні рухи, техніка виконання, підготовчі та допоміжні вправи, вправи на шиккування та перешикування, загальнорозвивальні вправи.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.

Семінар 2

Основні рухи та методика ознайомлення з ними дітей дошкільного віку.

Практичне заняття 1

Вправління студентів у проведенні вправ на шиккування і перешикування, загальнорозвивальних вправ.

Практичне заняття 2

Оволодіння технікою виконання вправ з основних рухів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 5, 6

Методика навчання дітей дошкільного віку рухливих ігор, ігор з елементами спорту, спортивних вправ.

Характеристика рухливої гри як засобу та методу фізичного виховання дітей. Класифікація рухливих ігор. Варіативність рухливих ігор. Особливості рухливих ігор для дітей різних вікових груп. Методика проведення рухливої гри в різних вікових групах. Особливості організації і керівництва рухливою грою. Особливості методики проведення українських народних рухливих ігор. Ігрові вправи у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Вплив ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру на зміцнення здоров'я, підвищення рівня рухової підготовленості та формування фізичних якостей. Характеристика ігор з елементами спорту, техніка, тактика, правила. Етапи навчання дітей дошкільного віку ігор з елементами спорту. Особливості методики навчання дітей ігор з елементами спорту.

Види спортивних вправ. Загальна характеристика. Умови для занять спортивними вправами. Етапи навчання дітей дошкільного віку вправ спортивного характеру. Правила поведінки дітей та попередження травматизму. Використання рухливих ігор у навчально-виховному процесі дошкільного навчального закладу.

Основні поняття теми: рухлива гра, ігрова вправа, зміст (сюжет) гри, правила, сюжетні та безсюжетні ігри, атракціони, естафети, варіативність ігор, етапи ознайомлення з новою грою, безпосереднє та опосередковане керівництво.

Література:

1. Андрощук Н.В., Леськів А.Д., Мехоношин С.О. Рухливі ігри та естафети у фізичному вихованні молодших школярів. Методичний посібник. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 112 с.
2. Богініч О. Л., Бабачук Ю.М. Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор для дітей дошкільного віку / О.Л. Богініч, Ю.М. Бабачук – Тернопіль : «Мандрівець», 2014. – 224 с.
3. Богініч О. Л. Фізичне виховання дошкільників засобами гри : навч.-метод. посіб. / Ольга Любомирівна Богініч. – К.: СП «ЧИП», 2001. – 126с.
4. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
5. Вільчковський Е.С. Рухливі ігри в дитячому садку . – К.: Радянська школа, 1989. – 176 с.

Семінар 3

Методика проведення рухливих ігор з дітьми різних вікових груп.

Практичне заняття 3, 4

Практичне проведення рухливих ігор для дітей різних вікових груп.

Лекція 7

Фізичне виховання дітей раннього віку.

Специфіка завдань і засобів фізичного виховання та оздоровлення дітей раннього віку. Загальна характеристика фізичних вправ для дітей другого та третього року життя. Форми роботи з фізичного виховання дітей раннього віку. Характеристика основних рухів та загальнорозвивальних вправ для дітей другого та третього року життя. Особливості навчання основних рухів

та загальнорозвивальних вправ дітей другого та третього року життя. Методика проведення ігрових вправ та рухливих ігор з дітьми другого та третього року життя. Забезпечення рухової активності дітей раннього віку. Зміст і методика проведення занять з розвитку рухів з дітьми другого року життя. Методика проведення занять з фізичної культури з дітьми третього року життя. Організація самостійної рухової діяльності для дітей раннього віку.

Основні поняття теми: анатомо-фізіологічні особливості, активні, пасивні, активно-пасивні вправи, рефлексорні вправи, прийоми масажу.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Беленька Г. В. Здоров'я дитини – від родини / Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, М. А. Машовець. – К.: СПД Богданова А. М., 2006. – 220 с.

II семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ОСНОВНІ ФОРМИ РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 8, 9

Заняття з фізичної культури у дошкільному навчальному закладі.

Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного виховання. Типи занять. Обґрунтування типової структури заняття з фізичної культури.

Способи організації дітей на занятті з фізичної культури. Моторна щільність фізкультурного заняття. Шляхи регулювання фізичних, емоційних та психічних навантажень на фізкультурних заняттях.

Методика проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах.

Особливості організації та методики проведення занять з фізичної культури в різних вікових групах на повітрі. Варіанти проведення фізкультурних занять на повітрі.

Основні поняття теми: заняття з фізичної культури, типи занять, структура заняття, моторна щільність, способи організації.

Література:

1. Богініч О. Здоров'я та фізичний розвиток дитини: реалізація завдань освітньої лінії «Особистість дитини» / Ольга Богініч // Дошкіл. виховання. – 2012.– № 9. – С. 3–7.
2. Богініч О. Пріоритети у сфері фізичного розвитку дитини дошкільного віку /Ольга Богініч // Оптимізація фізичного розвитку дитини у вітчизняній системі освіти : монографія / Е. Вільчковський, Н. Денисенко, А. Цьось та ін. – Запоріжжя: ЗОППО, 2010 . – С. 124–148.

3. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.

4. Вільчковський Е. С. Удосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку / Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. // Розвиток інтелекту і творчості у дітей дошкільного віку : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. – Кременець, 1995. – Ч. II. – С. 9–12.

5. Вільчковський Е.С., Беленька Г.В., Богінч О.Л. Сюжетні заняття з фізичної культури з дітьми дошкільного віку: Методичні вказівки до проведення занять з фізичної культури. – К., 1996. – 74 с.

Семінар 4

Організація та проведення занять з фізичної культури для дітей молодшого та старшого дошкільного віку.

Практичне заняття 5, 6, 7

Проведення занять з фізичної культури для дітей молодшого та старшого дошкільного віку.

Лекція 10

Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденній життєдіяльності.

Характеристика активних форм роботи з фізичного виховання: піші переходи та прогулянки за межі дошкільного навчального закладу, фізкультурні розваги та свята, дні здоров'я. Організація та методика проведення піших переходів і прогулянок за межі дошкільного навчального закладу.

Фізкультурні розваги у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Варіанти фізкультурних розваг для дітей молодшого і старшого дошкільного віку. Фізкультурні свята у системі фізичного виховання дітей

дошкільного віку. Організація та проведення фізкультурних свят в дошкільному навчальному закладі. Дні здоров'я у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Зміст, організація дітей.

Індивідуальна робота з дітьми з фізичного виховання, її мета, зміст, організація, методика проведення. Організація самостійної рухової діяльності дітей дошкільного віку. Керівництво самостійною руховою діяльністю з боку вихователя. Рухлива гра як самостійна форма роботи для підвищення рухової активності дітей.

Основні поняття теми: активні форми роботи з фізичного виховання, індивідуальна робота, самостійна рухова діяльність.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Вільчковський Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко.– Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 128 с.

Практичне заняття 8

Розроблення та аналіз фізкультурних розваг, планування піших переходів, днів здоров'я.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.

Лекція 11

Планування та облік роботи з фізичного виховання в дошкільному навчальному закладі

Значення планування та обліку роботи для організації фізичного виховання дітей дошкільного віку. Основні вимоги до планування. Види планування. Річний план роботи з фізичного виховання та оздоровлення дітей. Реалізація дидактичних принципів при розподілі програмового матеріалу у перспективному плані. Оперативне планування роботи з фізичного виховання та оздоровлення дітей. Облік роботи з фізичного виховання. Види обліку: попередній, поточний, рубіжний.

Основні поняття теми: річний план, календарний план, план-графік, облік роботи, план-конспект заняття з фізичної культури, прогнозування здоров'я, фізичного, рухового розвитку, рубіжні зрізи.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Вільчковський Е. С. Удосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку / Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. // Розвиток інтелекту і творчості у дітей дошкільного віку : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. – Кременець, 1995. – Ч. II. – С. 9–12.
3. Долинна О., Низьковська О. Рекомендації щодо календарно-тематичного планування навчально-виховного процесу у ДНЗ Дитячий садок: управління / Упоряд. Т.Вороніна. – 2-ге вид., без змін. – К.: Вид. дім «Шкіл. світ»: Вид. Л. Галіцина, 2006. – 128 с. – (Б-ка «Шк. світу»).

4. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільному навчальному закладі: Інструктивно-методичні рекомендації // Дошкільне виховання. – 2016. – №10. – с. 5-7

Лекція 12, 13

Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня дошкільного навчального закладу.

Види фізкультурно-оздоровчих заходів. Значення ранкової гімнастики. Структура і зміст ранкової гімнастики. Вимоги до підбору вправ залежно від місця проведення. Методика проведення ранкової гімнастики в різних вікових групах.

Значення, види і структура гімнастики після сну. Місце проведення, одяг дітей.

Обґрунтування необхідності проведення малих форм активного відпочинку. Вимоги до підбору вправ для фізкультхвилинки. Зміст фізкультурних пауз. Варіанти проведення фізкультхвилинок та фізкультпауз.

Значення загартування для фізичного розвитку дітей. Принципи загартування. Види загартувальних процедур.

Основні поняття теми: ранкова гімнастика, гімнастика після сну, гімнастика «пробудження», формування постави, профілактика плоскостопості, фізкультхвилинки, фізкультпаузи.

Література:

1. Богініч О.Л. Оздоровча педагогіка. // Дошкільне виховання. – 2002. – №7. – с. 18-19.
2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
3. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку : навч.-метод. посіб. / О. Л. Богініч, Н. В. Левінець, Л. В. Лохвицька, Л. А. Сварковська. – К.: Генеза, 2013. – 127 с.

Семінар 5

Організація та проведення фізкультурно-оздоровчих заходів з дітьми дошкільного віку.

Практичне заняття 9

Планування фізкультурно-оздоровчих заходів для дітей дошкільного віку

Лекція 14

Руховий режим у дошкільному навчальному закладі.

Поняття «рухова активність». Види рухової активності: цілеспрямована та довільна. Якісна та кількісна характеристика рухової активності дітей. Дослідження проблеми рухової активності дітей дошкільного віку. Поняття про активний та пасивний руховий режим. Ознаки пасивного рухового режиму. Наслідки пасивного рухового режиму. Значення рухового режиму для організації фізичного виховання та прогнозування здоров'я, фізичного розвитку, рухової підготовленості дітей дошкільного віку в ДНЗ.

Шляхи оптимізації рухової активності дітей дошкільного віку на заняттях з фізичної культури. Шляхи оптимізації рухової активності дітей дошкільного віку під час різних форм роботи з фізичного виховання у повсякденному житті. Вплив гри на підвищення рухової активності дошкільників на заняттях з фізичного виховання та у повсякденному житті.

Інноваційні технології у фізичному вихованні та оздоровленні дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: руховий режим, довільна та цілеспрямована рухова активність, пасивний руховий режим, активний руховий режим, форми роботи з фізичного виховання, інноваційні технології.

Література:

1. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
2. Вільчковський Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко.– Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 128 с.
3. Вільчковський Е. С. Удосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку / Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. // Розвиток інтелекту і творчості у дітей дошкільного віку : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. – Кременець, 1995. – Ч. II. – С. 9–12.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА КУРСУ

Разом: 180год, лекції – 28 год, сем. – 10 год., практ. –18 год, СР – 80 год, МК – 8 год.

Модулі	Змістовий модуль І			Змістовий модуль ІІ		Змістовий модуль ІІІ		
Лекції	1 1 б.	2 1 б.	3, 4 2 б.	5, 6 2 б.	7 1 б.	8, 9 2 б.	10 1 б.	
Теми лекцій	Предмет МФВ та валеологічної освіти. Основи ЗСЖ.	Загальні основи навчання дошкільників в фізичних вправ	Гімнастика у навчанні фізичних вправ	Методика навчання рухливих ігор	Фізичне виховання дітей раннього віку	Організація та методика проведення занять з фізкультури	Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденному житті	
семінарські		1 11 б.	2 11 б.	3 11 б.		4 11 б.		
Теми семінар. занять		Дидактичні основи навчання дошкільників в фізичних вправ	Основні рухи та методика ознайомлення дітей дошкільного віку	Методика проведення рухливих ігор з дітьми дошкільного віку		Методика проведення занять з фізкультури		
практичні			1, 2 22 б.	3, 4 22 б.		5, 6, 7 33 б.	8 11 б.	
Теми практик. занять			Вправляння у проведенні стройових вправ, ЗРВ, ОР	Практичне проведення рухливих ігор для дітей		Планування та проведення занять з фізичної культури для дітей дошкільного віку	Розроблення та аналіз фізкультурних розваг, планування піших переходів, днів здоров'я.	
СР	5	5 5	5	5	5 5	5	5 5	
МК	25			25		25		

Модулі	Змістовий модуль IV				
Лекції	11 1 б.	12, 13 2 б.		14 1 б.	
Теми лекцій	Планування та облік роботи з фізичного виховання в ДНЗ	Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня ДНЗ	Лікарсько-педагогічний контроль за фізичним вихованням та оздоровленням дітей в ДНЗ	Руховий режим в ДНЗ. Інноваційні технології у системі фізичного виховання та оздоровлення дітей дошкільного віку	Зв'язок родини та ДНЗ з питань фізичного виховання та оздоровлення дітей
семінарські		5 11 б.			
Теми семінар. занять		Організація та проведення фізкультурно-оздоровчих заходів у ДНЗ			
практичні		9 11 б.			
Теми практич. занять		Планування фізкультурно-оздоровчих заходів у режимі дня ДНЗ			
СР	5	5	5	5	5 5
МК	25				
Екзамен – 40 б.			Разом: 348 : 60 = 5,8		

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Семінарське заняття 1

Тема: Загальні основи навчання дітей дошкільного віку фізичних вправ.

План заняття:

1. Етапи навчання дітей рухових дій: початкове розучування рухової дії; поглиблене розучування; закріплення та удосконалення рухових дій.
2. Співвідношення методів і прийомів на різних етапах навчання дітей рухів.
3. Перевірка виконання самостійної роботи.
4. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

1. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.

Семінар 2

Тема: Основні рухи та методика ознайомлення з ними дітей дошкільного віку.

План заняття:

1. Особливості виконання основних рухів дітьми дошкільного віку.
2. Підготовчі вправи до метання, стрибків.
3. Елементи техніки стрибків, метання.
4. Типові помилки дітей при виконанні основних рухів.
5. Методика навчання основних рухів у різних вікових групах.
6. Перевірка виконання самостійної роботи.
7. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Практичне заняття 1

Тема: Вправління студентів у проведенні вправ на шиккування і перешикування, загальнорозвивальних вправ.

План заняття

I. Виконання практичної роботи.

1. Показ вправ з шиккування та перешикування для дітей різних вікових груп.
2. Вправління студентів у проведенні вправ з шиккування та перешикування дітей різних вікових груп.
1. Практичне проведення комплексів загальнорозвивальних вправ для однієї з вікових груп. Аналіз проведення за визначеними критеріями: відповідність підбору вправ віку дітей; дотримання кількості і дозування вправ у

комплексі; дотримання послідовності вправ у комплексі; чи впливає даний комплекс на розвиток основних груп м'язів, дрібних м'язів; підбір предметів для вправ, способи їх роздачі та збору залежно від вікової групи; підготовка до виконання вправ: організація дітей, шикування, перешикування; послідовність навчання: назва вправи, показ, пояснення, методичні вказівки до початку, закінчення вправи, під час виконання вправи, рахунок, темп виконання; відповідність прийомів навчання віку дітей та етапу навчання; попередження та виправлення помилок; керівництво вихователем виконанням вправ відповідно віку дітей. Здійснення індивідуального підходу.

II. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Практичне заняття 2

Тема: Оволодіння технікою виконання вправ з основних рухів.

План заняття

I. Виконання практичної роботи.

1. Демонстрація техніки виконання вправ з ходьби, бігу, метання, лазіння, стрибків, рівноваги для дітей молодшого дошкільного віку.
2. Демонстрація техніки виконання вправ з ходьби, бігу, метання, лазіння, стрибків, рівноваги для дітей старшого дошкільного віку.
3. Вправляння студентів у виконанні вправ з ходьби, бігу, метання, лазіння, стрибків, рівноваги для дітей різних вікових груп.

II. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Семінар 3

Тема: Методика проведення рухливих ігор з дітьми різних вікових груп.

План заняття:

1. Особливості застосування рухливих ігор у педагогічному процесі дошкільного навчального закладу.
2. Особливості використання українських народних рухливих ігор у педагогічному процесі дошкільного навчального закладу.
3. Вплив гри на підвищення рухової активності дошкільників на заняттях з фізичної культури та на прогулянці.
4. Особливості методики проведення рухливої гри в різних вікових групах.
5. Перевірка виконання самостійної роботи.
6. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Богініч О. Л. Фізичне виховання дошкільників засобами гри : навч.-метод. посіб. / Ольга Любомирівна Богініч. – К.: СП «ЧИП», 2001. – 126с.
2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
3. Вільчковський Е.С. Рухливі ігри в дитячому садку . – К.: Радянська школа, 1989. – 176 с.

Додаткова:

1. Андросук Н.В., Леськів А.Д., Мехоношин С.О. Рухливі ігри та естафети у фізичному вихованні молодших школярів. Методичний посібник. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 112 с.

Практичне заняття 3, 4

Тема: Практичне проведення рухливих ігор для дітей різних вікових груп.

План заняття

I. Виконання практичної роботи.

Практичне проведення рухливих ігор для дітей молодшого та старшого дошкільного віку. Аналіз проведення рухливої гри в молодшій групі, середній групі, старшій групі за визначеними критеріями: доцільність прийомів збору дітей на гру; доцільність прийомів створення ситуативного інтересу до гри; доступність, емоційність, чіткість, послідовність пояснення змісту гри; доцільність прийомів закріплення правил гри залежно від віку та етапу ознайомлення з грою; доцільність прийомів вибору ведучого; безпосереднє керівництво грою (емоційність виконання ролі, ігрових дій, чіткість вказівок, керівна роль у зміні ведучих), опосередковане керівництво (своєчасність подачі сигналів, чіткість вказівок, контроль за якістю виконання рухів, дотримання правил, контроль за зміною ведучих); правильність підсумку гри.

II. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Богініч О. Л. Фізичне виховання дошкільників засобами гри : навч.-метод. посіб. / Ольга Любомирівна Богініч. – К.: СП «ЧИП», 2001. – 126с.
2. Вільчковський Е.С. Рухливі ігри в дитячому садку . – К.: Радянська школа, 1989. – 176 с.
3. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ОСНОВНІ ФОРМИ РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Семінар 4

Тема: Організація та проведення занять з фізичної культури для дітей молодшого та старшого дошкільного віку.

План заняття:

1. Фізкультурні заняття у системі фізичного виховання дітей дошкільного віку.
2. Обґрунтування типової структури фізкультурного заняття в залі та на повітрі.
3. Типи фізкультурних занять.
4. Способи організації дітей для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури.
5. Шляхи підвищення рухової активності на занятті з фізичної культури.
6. Перевірка виконання самостійної роботи.
7. Підсумок заняття.

Рекомендована література

Основна:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

1. Вільчковський Е.С., Беленька Г.В., Богініч О.Л. Сюжетні заняття з фізичної культури з дітьми дошкільного віку: Методичні вказівки до проведення занять з фізичної культури. – К., 1996. – 74 с.

Практичне заняття 5, 6, 7

Проведення занять з фізичної культури для дітей молодшого та старшого дошкільного віку.

План заняття:

1. Виконання практичної роботи.

2. Проведення фрагментів занять з фізичної культури для дітей молодшого та старшого дошкільного віку.

3. Аналіз фрагментів занять за критеріями:

- *Підготовча частина:* послідовність різних видів ходьби та бігу, темп виконання, дозування, відповідність прийомів віку, підготовленості дітей, етапу навчання;
- комплекс загальнорозвивальних вправ (якість показу, пояснення, вказівок, доцільність прийомів навчання вправ, послідовність, дозування вправ, кількість у комплексі);
- *Основна частина:* основні рухи (підбір рухів залежно від їх складності, етапу навчання, якість показу та пояснення, доцільність прийомів навчання під час виконання дітьми рухів, доцільність способів організації дітей);
- рухлива гра (прийоми створення ситуативного інтересу до гри, доступність, емоційність, чіткість, послідовність пояснення змісту гри, доцільність прийомів закріплення гри віку та етапу ознайомлення з грою, доцільність прийомів вибору ведучого, безпосереднє керівництво грою (емоційність виконання ролі, ігрових дій, чіткість вказівок, керівна роль у зміні ведучих), опосередковане керівництво (своєчасність подачі сигналів, чіткість вказівок, контроль за якістю виконання рухів, дотримання правил, контроль за зміною ведучих);
- *Заклучна частина:* регулювання фізичного навантаження (відповідність вправ та ігор на відновлення дихання типу заняття, віку дітей, емоційність, уміння володіти голосом), підсумок заняття.

II. Підсумок заняття.

Рекомендована література

Основна:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

1. Вільчковський Е.С., Беленька Г.В., Богініч О.Л. Сюжетні заняття з фізичної культури з дітьми дошкільного віку: Методичні вказівки до проведення занять з фізичної культури. – К., 1996. – 74 с.

Практичне заняття 8

Розроблення та аналіз фізкультурних розваг.

План заняття:

I. Виконання практичної частини.

1. Презентація фрагментів фізкультурних розваг для дітей молодшого та старшого дошкільного віку.

2. Аналіз фрагментів фізкультурних розваг за наступними критеріями:

- *Підготовка інвентарю:* розміщення необхідного обладнання, дрібних посібників, місця та посібників для фіксації результатів;
- *Проведення розваги:* підбір вправ, ігор, рухів залежно від віку, варіанту розваги, підготовленості дітей; доцільність вибору ведучого виду гри та віку дітей, якість показу, пояснень, доцільність вказівок під час виконання, уміння володіти всією групою;
- *Закінчення розваги:* регулювання фізичного навантаження (доцільність вправ та ігор на відновлення дихання), підсумок (уміння дотримуватися педагогічного такту, пояснити причину поразки у змаганнях).

II. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

1. Андрощук Н.В., Леськів А.Д., Мехоношин С.О. Рухливі ігри та естафети у фізичному вихованні молодших школярів. Методичний посібник. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 112 с.

2. Богініч О. Л., Бабачук Ю.М. Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор для дітей дошкільного віку / О.Л. Богініч, Ю.М. Бабачук – Тернопіль : «Мандрівець», 2014. – 224 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4 ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.

Семінар 5

Тема: Організація та проведення фізкультурно-оздоровчих заходів з дітьми дошкільного віку.

План заняття:

1. Роль вихователя в організації ракової гімнастики у приміщенні та на повітрі.
2. Особливості організації та проведення різних видів гімнастики після сну.
3. Основні вимоги до вибору вправ для фізкультхвилинок.
4. Зміст та організація відпочинку між заняттями.
5. Перевірка виконання самостійної роботи.
6. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Богініч О.Л. Оздоровча педагогіка. // Дошкільне виховання. – 2002. – №7. – с. 18-19
2. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

1. Вільчковський Е.С. Ранкова гімнастика дошкільників під музику. – К., 1989. – 134 с.

Практичне заняття 9

Тема: Планування фізкультурно-оздоровчих заходів

у розпорядку дня ДНЗ.

План заняття:

I. Виконання практичної роботи.

1. Презентація фрагментів ранкової гімнастики, гімнастики після сну.
2. Аналіз фрагментів ранкової гімнастики за критеріями: підбір вправ, їх послідовність, дозування; різноманітність вихідних положень; використання прийомів навчання; доцільне використання методичних вказівок; види ходьби, їх доцільність; наявність вправ на дихання; використання малорухливої гри; доцільні прийоми керівництва залежно від вікової групи; уміння підтримати інтерес, темп проведення, емоційність, увагу; чи був здійснений оздоровчо-зміцнювальний вплив вправ на дитячий організм; чи була досягнута основна мета ранкової гімнастики – особливим чином організоване спілкування дітей у процесі рухової діяльності, підвищення емоційного тону як результат м'язової радості від рухів у колективі ровесників, зняття психологічної напруги від розставання із батьками, концентрація уваги, покращення поведінки.
3. Аналіз фрагментів гімнастики після сну за критеріями: використання видів ходьби та бігу для профілактики плоскостопості; доцільність підбору спеціальних загальнорозвивальних вправ для постави та стопи, їх кількість, дозування; проведення вправ з різних вихідних положень, зокрема, з положення лежачи, сидячи, що зменшують

навантаження на хребет, їх кількість, дозування; доцільність підбору вправ на дихання; використання різноманітних прийомів проведення вправ та рухів (якість показу та пояснення; чи була досягнута основна мета гімнастики після сну – профілактика плоскостопості, формування правильної постави.

4. Підсумок заняття.

Рекомендована література:

Основна:

1. Богініч О.Л. Оздоровча педагогіка. // Дошкільне виховання. – 2002. – №7. – с. 18-19
2. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2010. – 428 с.

Додаткова:

1. Вільчковський Е.С. Ранкова гімнастика дошкільників під музику. – К., 1989. – 134 с.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема: Предмет теорії і методики фізичного виховання та валеологічної освіти дітей дошкільного віку. Основи здорового способу життя.

1. Тезування статей: О. Богініч «Оздоровчу ідеологію в життя малят» // Дошкіл. виховання. –2006.– № 7. – С. 7–9; О. Богініч «Здоров'я та фізичний розвиток дитини: реалізація завдань освітньої лінії «Особистість дитини» // Дошкіл. виховання. – 2012.– № 9. – С. 3–7.

Тема: Дидактичні основи навчання дітей дошкільного віку рухів.

1. Визначити співвідношення дидактичних методів і прийомів навчання на різних етапах навчання дітей рухових дій (у вигляді таблиці).

Етапи формування рухової навички	Мета	Методи і прийоми навчання на кожному етапі

2. Визначити специфіку реалізації принципів, що відображують закономірності фізичного виховання (у вигляді таблиці):

Специфічні принципи фізичного виховання	Особливості реалізації у процесі фізичного виховання дітей

Тема: Гімнастика у навчанні дітей дошкільного віку фізичних вправ.

1. Визначити якісні показники виконання основних рухів дітьми II молодшої, середньої, старшої груп за зразком:

	II мол. група якісні показники	середня група якісні показники	старша група якісні показники
Основні рухи			

Підсумковий аналітичний звіт про власні надбання у процесі вивчення 1-го модуля навчальної дисципліни. Результати рефлексії оформіть у вигляді таблиці:

Тема	Мої основні результати засвоєння даної теми
	Значимість проблеми, протиріччя, збагачення досвіду, аналіз результатів власної діяльності щодо вивчення теми, що для мене є (було, залишається) проблемою у даній темі, як я вирішувала актуальні для мене проблеми (питання) з теми; що стало результатом цієї діяльності та ін.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема: Методика навчання дітей дошкільного віку рухливих ігор, ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру.

1. Скласти план-конспект рухливої гри для дітей II молодшої, середньої та старшої групи.

Тема: Фізичне виховання дітей раннього віку.

1. Скласти план конспект заняття з розвитку рухів для дітей 2-го і 3-го року життя.

Підсумковий аналітичний звіт про власні надбання в процесі вивчення 2-го модуля навчальної дисципліни. Результати рефлексії оформіть у вигляді таблиці:

Тема	Мої основні результати засвоєння даної теми
	Значимість проблеми, протиріччя, збагачення досвіду, аналіз результатів власної діяльності щодо вивчення теми, що для мене є (було, залишається) проблемою у даній темі, як я вирішувала актуальні для мене проблеми (питання) з теми; що стало результатом цієї діяльності та ін.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3
ОСНОВНІ ФОРМИ РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема: Заняття з фізичної культури в ДНЗ.

1. Скласти план-конспект заняття з фізичної культури мішаного типу для дітей II молодшої, середньої, старшої групи.

Тема: Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденному житті.

1. Скласти план фізкультурної розваги для дітей однієї з вікових груп (варіант за вибором студента).

Підсумковий аналітичний звіт про власні надбання у процесі вивчення 3-го модуля навчальної дисципліни. Результати рефлексії оформіть у вигляді таблиці:

Тема	Мої основні результати засвоєння даної теми
	Значимість проблеми, протиріччя, збагачення досвіду, аналіз результатів власної діяльності щодо вивчення теми, що для мене є (було, залишається) проблемою у даній темі, як я вирішувала актуальні для мене проблеми (питання) з теми; що стало результатом цієї діяльності та ін.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ В ДОШКІЛЬНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.

Тема: Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня ДНЗ.

1. Скласти план ранкової гімнастики для дітей II молодшої, середньої та старшої групи.
2. Скласти план гімнастики після сну для дітей II молодшої, середньої та старшої групи.

Тема: Планування та облік роботи з фізичного виховання у дошкільному навчальному закладі.

1. Скласти перспективний план занять з фізичної культури на 2 тижні за орієнтовним зразком:

	понеділок	вівторок	середа	четвер	п'ятниця
мішаного типу (в залі, на повітрі)	Тема: основні рухи, рухлива гра.				

сюжетного типу (в залі, на повітрі)	Тема (сюжетна назва): основні рухи, рухлива гра.				
ігрового типу (в залі, на повітрі)	Тема: назви рухливих ігор.				

Тема: Лікарсько-педагогічний контроль за фізичним вихованням дітей дошкільного віку.

1. Складання протоколу обстеження стрибка, метання, лазіння у дитини старшої групи (один із рухів – за вибором студента) за зразком:

Обстеження стрибка в довжину з місця:

Прізвище, імя	Довжина стрибка	Якісні показники				
		В.п.	Замах	Поштовх	Приземлення	примітка

Тема: Руховий режим в ДНЗ.

1. Розробка моделі рухового режиму для однієї з вікових груп за зразком:

Форми роботи з фізичного виховання, оздоровчі заходи	Скільки разів на тиждень, місяць, рік	Тривалість	Місце проведення	Місце у режимі дня	Підготує робота	Хто проводить
1. РГ						
2.						

Тема: Зв'язок родини та ДНЗ з питань фізичного виховання дітей дошкільного.

1. Скласти анкету для батьків з питань фізичного розвитку та оздоровлення дітей раннього та дошкільного віку (не менше 10 питань).

Підсумковий аналітичний звіт про власні надбання у процесі вивчення 4-го модуля навчальної дисципліни. Результати рефлексії оформіть у вигляді таблиці:

Тема	Мої основні результати засвоєння даної теми
	Значимість проблеми, протиріччя, збагачення досвіду, аналіз результатів власної діяльності щодо вивчення теми, що для мене є (було, залишається) проблемою у даній темі, як я вирішувала актуальні для мене проблеми (питання) з теми; що стало результатом цієї діяльності та ін.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№	Теми курсу	Акад. контроль	Бали
1.	ЗМ 1. Предмет теорії і методики фізичного виховання дошкільників. Основи здорового способу життя (4 год.)	практичне	5
2.	Дидактичні основи навчання дітей дошкільного віку рухів (6 год.).	практичне екзамен	5
3.	Гімнастика у навчанні дітей дошкільного віку фізичних вправ (8 год.) Підсумковий аналітичний звіт про власні надбання в процесі вивчення 1-го модуля навчальної дисципліни	практичне, екзамен	5 5
4.	ЗМ 2. Методика навчання дітей дошкільного віку рухливих ігор, ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру (16 год.)	практичне, екзамен	5
5.	Фізичне виховання дітей раннього віку (6 год.). Підсумковий аналітичний звіт про власні надбання в процесі вивчення 2-го модуля навчальної дисципліни		5 5
6.	ЗМ 3. Заняття з фізичної культури у дошкільному навчальному закладі (10 год.)	практичне, екзамен	5
7.	Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку у повсякденному житті (8 год.). Підсумковий аналітичний звіт про власні надбання в процесі вивчення 3-го модуля навчальної дисципліни	практичне, екзамен	5 5
8.	ЗМ 4. Планування та облік роботи з фізичного виховання в ДНЗ (4 год.)	практичне, екзамен	5
9.	Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня ДНЗ (6 год.)	практичне, екзамен	5
10.	Лікарсько-педагогічний контроль за фізичним вихованням в ДНЗ (4 год.)	практичне, екзамен	5
11.	Руховий режим в ДНЗ (4 год.)	практичне, екзамен	5
12.	Зв'язок родини та ДНЗ з питань фізичного виховання дітей (4 год.). Підсумковий аналітичний звіт про власні надбання в процесі вивчення 4-го модуля навчальної дисципліни	поточний контроль	5 5
	Разом: 80 год.		80

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно навчально-методичної карти, де зазначені види контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну чотирибальну та європейську (ECTS) шкалу подано у табл.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	14	14
2.	Відвідування практичних, семінарських занять	1	14	14
3.	Робота на практичному занятті	10	9	90
4.	Робота на семінарському	10	5	50
5.	Самостійна робота	5	16	80
6.	МК	25	4	100
7.	Максимальна кількість балів			348
	Екзамен			40

Коефіцієнт до розрахунку (без екзамену) – $348 : 60 = 5,8$

Розподіл балів, що отримують студенти за вивчення тем модулів

Поточне оцінювання та самостійна робота																ісп ит	сума
ЗМ 1				ЗМ 2			ЗМ 3			ЗМ 4							
T1	T2	T3	Звіт за ЗМ1	T4	T5	Звіт за ЗМ2	T6	T7	Звіт за ЗМ3	T8	T9	T10	T11	T12	Звіт за ЗМ4		
6	16	41	5	40	6	5	51	17	5	5	29	6	6	5	5		
МКР 1 – 25				МКР 2 – 25			МКР 3 – 25			МКР 4 – 25							
Максимальна кількість балів (без екзамену) – 348; коефіцієнт – 5,8																40	100

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«задовільно»	E
69 – 74		D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

**Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS**

Підсумкова кількість балів (max – 60)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 27	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
28 – 35	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
36 – 44	«задовільно»	ED
45 – 53	«добре»	CB
54 – 60	«відмінно»	A

Підсумкова кількість балів (max – 60)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 20	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
21 – 23	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
24 – 27	«задовільно»	ED
28 – 35	«добре»	CB
36 – 40	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакаларів

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою Університету (бали)	За національною шкалою
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.	90-100	«відмінно»
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.	82-89	«добре»
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) із незначною кількістю помилок.	75-81	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.	69-74	«задовільно»
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).	60-68	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.	35-59	«незадовільно»
F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.	1-34	

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. *За джерелом інформації:* словесні (лекція, семінари, пояснення, розповідь, бесіда, дискусія); наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); практичні (вправи).
2. *За характером пізнавальної діяльності:* інформаційно-рецептивний, репродуктивний, дослідницький, частково-пошуковий, проблемного викладу.
3. *За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:* індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
4. *За ступенем керування навчальною діяльністю:* під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.
5. *За послідовністю етапів процесу навчання:* набуття знань; формування умінь і навичок; застосування знань; творча діяльність; закріплення знань; перевірка знань, умінь і навичок.
6. *Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:* словесні, наочні, практичні; індуктивні і дедуктивні; репродуктивні і проблемно-пошукові; методи самостійної роботи і роботи під керівництвом викладача.
7. *Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:* методи стимулювання і мотивації інтересу до навчання; методи стимулювання і мотивації обов'язку і відповідальності в навчанні.
8. *Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:* методи усного контролю і самоконтролю; методи письмового контролю і самоконтролю; методи лабораторно-практичного контролю і самоконтролю.
9. *Інтерактивні методи навчання.*

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Навчальна програма.
2. Робоча навчальна програма.
3. Навчальні посібники.
4. Опорні конспекти лекцій.
5. Добірка контрольних, тестових завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
6. Завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання та валеологічної освіти».
7. Електронний курс для дистанційного навчання з курсу «Теорія і методика фізичного виховання та валеологічної освіти».
8. Тематика курсових робіт.
9. Питання до екзамену.
10. Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання та валеологічної освіти».
11. Таблиці, схеми.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

2. Богініч О. Л. Фізичне виховання дошкільників засобами гри : навч.-метод. посіб. / Ольга Любомирівна Богініч. – К.: СП «ЧИП», 2001. – 126 с.
3. Богініч О. Л., Бабачук Ю.М. Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор для дітей дошкільного віку / О.Л. Богініч, Ю.М. Бабачук – Тернопіль : «Мандрівець», 2014. – 224 с.
4. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Суми : Університет. кн., 2010. – 428 с.
5. Общие основы теории и методики физического воспитания / под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимп. л-ра, 2003. – 424 с.
6. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку : навч.-метод. посіб. / О. Л. Богініч, Н. В. Левінець, Л. В. Лохвицька, Л. А. Сварковська. – К.: Генеза, 2013. – 127 с.

Додаткова література:

1. Беленька Г. В. Здоров'я дитини – від родини / Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, М. А. Машовець. – К.: СПД Богданова А. М., 2006. – 220 с.
2. Богініч О. Л. Оздоровчу ідеологію в життя малят / Ольга Любомирівна Богініч // Дошкіл. виховання. –2006.– № 7. – С. 7–9.
3. Вільчковський Е.С., Беленька Г.В., Богініч О.Л. Сюжетні заняття з фізичної культури з дітьми дошкільного віку: Методичні вказівки до проведення занять з фізичної культури. – К., 1996. – 74 с.
4. Вільчковський Е. Система занять з фізичної культури для дітей другої молодшої групи / Едуард Вільчковський. – К. : Рад. шк., – 1985. – 56 с.
5. Вільчковський Е. С. Рухливі ігри в дитячому садку / Едуард Степанович Вільчковський. – К. : Рад. шк., 1989. – 176 с.

6. Вільчковський Е. С. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навч.-метод. посіб. / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко.– Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 128 с.

7. Вільчковський Е. С. Інтеграція рухів і музики у фізичному розвитку дітей старшого дошкільного віку навчально-методичний посібник / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко, Ю. М. Шевченко. – Тернопіль : Мандрівець, 2010. – 144 с.

XI. Питання до екзамену з теорії і методики фізичного виховання та валеологічної освіти

1. Підберіть основні рухи та рухливу гру для основної частини заняття з фізичної культури в середній групі. Визначте раціональні способи організації дітей для їх виконання. Зробіть розмітку.
Обґрунтуйте доцільність використання позмінного способу організації дітей дошкільного віку для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури з урахуванням типу заняття, етапу формування рухової навички, місця проведення, пори року, вікової групи.
2. Підберіть основні рухи та рухливу гру для основної частини заняття з фізичної культури у молодшій групі. Визначте раціональні способи організації дітей для їх виконання. Зробіть розмітку.
Обґрунтуйте доцільність використання фронтального способу організації дітей дошкільного віку для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури з урахуванням типу заняття, етапу формування рухової навички, місця проведення, пори року, вікової групи.
3. Підберіть основні рухи та рухливу гру для основної частини заняття з фізичної культури у старшій групі. Визначте раціональні способи організації дітей для їх виконання. Зробіть розмітку.
Обґрунтуйте доцільність використання потокового способу організації дітей дошкільного віку для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури з урахуванням типу заняття, етапу формування рухової навички, місця проведення, пори року, вікової групи.
4. Підберіть основні рухи та рухливу гру для основної частини заняття з фізичної культури сюжетного типу у старшій групі. Визначте раціональні способи організації дітей для їх виконання. Зробіть розмітку.
Обґрунтуйте доцільність використання станційного способу організації дітей дошкільного віку для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури з урахуванням типу заняття, етапу формування рухової навички, місця проведення, пори року, вікової групи.
5. Підберіть основні рухи та рухливу гру для основної частини заняття з фізичної культури сюжетного типу у середній групі. Визначте

раціональні способи організації дітей для їх виконання. Зробіть розмітку.

Обґрунтуйте доцільність використання індивідуального способу організації дітей дошкільного віку для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури з урахуванням типу заняття, етапу формування рухової навички, місця проведення, пори року, вікової групи.

6. Підберіть основні рухи та рухливу гру для основної частини заняття з фізичної культури сюжетного типу у молодшій групі. Визначте раціональні способи організації дітей для їх виконання. Зробіть розмітку.

Обґрунтуйте доцільність використання групового способу організації дітей дошкільного віку для виконання основних рухів на занятті з фізичної культури з урахуванням типу заняття, етапу формування рухової навички, місця проведення, пори року, вікової групи.

7. Складіть план ранкової гімнастики для дітей молодшого дошкільного віку.

Визначте роль вихователя в організації та проведення ранкової гімнастики з дітьми молодшого дошкільного віку з урахуванням місця проведення, пори року, використання обладнання. Обґрунтуйте необхідність безпосередньої участі вихователя під час проведення ранкової гімнастики у молодшій групі.

8. Складіть план ранкової гімнастики для дітей середньої групи.

Визначте роль вихователя в організації та проведення ранкової гімнастики з дітьми середньої групи з урахуванням місця проведення, пори року, використання обладнання, наступного виду діяльності в режимі дня.

9. Складіть план ранкової гімнастики для дітей старшої групи.

Визначте роль вихователя в організації та проведення ранкової гімнастики з дітьми старшої групи з урахуванням місця проведення, пори року, використання обладнання, наступного виду діяльності в режимі дня. Обґрунтуйте необхідність опосередкованої участі вихователя та залучення дітей до показу вправ під час проведення ранкової гімнастики у старшій групі.

10. Сплануйте рухливі ігри на один день для дітей молодшого дошкільного віку.
Обґрунтуйте вибір рухливих ігор для дітей молодшого дошкільного віку в зимовий період з урахуванням місця в режимі дня та класифікації ігор.
11. Сплануйте рухливі ігри на один день для дітей середньої групи.
Обґрунтуйте вибір рухливих ігор для дітей середньої групи в літній період з урахуванням місця в режимі дня та класифікації ігор.
12. Сплануйте рухливі ігри на один день для дітей старшого дошкільного віку.
Обґрунтуйте вибір рухливих ігор для дітей старшого дошкільного віку в зимовий період з урахуванням місця в режимі дня та класифікації ігор.
13. Сплануйте рухливі ігри на один день для дітей молодшого дошкільного віку.
Обґрунтуйте необхідність безпосередньої участі вихователя в рухливих іграх з дітьми молодшого дошкільного віку з урахуванням послідовності проведення гри, етапу формування рухової навички, класифікації рухливих ігор.
14. Сплануйте рухливі ігри на один день для дітей старшого дошкільного віку.
Обґрунтуйте необхідність опосередкованої участі вихователя в рухливих іграх з дітьми старшого дошкільного віку з урахуванням послідовності проведення гри, етапу формування рухової навички та створення умов для активності і самостійності дітей у грі, класифікації рухливих ігор.
15. Складіть комплекс загальнорозвивальних вправ сюжетного характеру для дітей молодшого дошкільного віку.
Охарактеризуйте вимоги до підбору загальнорозвивальних вправ у молодшій групі та обґрунтуйте безпосередню роль вихователя у проведенні вправ з дітьми молодшого дошкільного віку з урахуванням етапу навчання.
16. Складіть комплекс загальнорозвивальних вправ з предметами для дітей середньої групи.
Охарактеризуйте вимоги до підбору загальнорозвивальних вправ у середній групі та обґрунтуйте роль вихователя у проведенні вправ з урахуванням етапу навчання.

17. Складіть комплекс загальнорозвивальних вправ для постави і стопи для дітей старшого дошкільного віку.

Охарактеризуйте вимоги до підбору загальнорозвивальних вправ у старшій групі та обґрунтуйте опосередковану роль вихователя у проведенні вправ з дітьми старшого дошкільного віку з урахуванням етапу навчання.

18.

1. Естафета «Потяг».

2. Ходьба в напівприсіді.

3. Повороти тулуба.

В.П.: ноги нарізно, руки на поясі.

1 – поворот праворуч, руки в сторони,

2 – В.П.

3 – поворот ліворуч, руки в сторони,

4 – В.П.

Дозування – 8 разів.

4. Стрибки з просуванням вперед із затисненою між колінами торбинкою з піском.

5. Ходьба на носках.

6. Ходьба на прямих ногах.

7. Біг приставним кроком.

8. Вправи на розслаблення.

9. Відбивання м'яча правою і лівою рукою на місці.

10. Повзання по лаві на карачках з торбинкою з піском на потилиці.

Завдання: Визначте вікову групу та обґрунтуйте свій вибір. Упорядкуйте вправи відповідно до структурних частин заняття. Визначте способи організації дітей для виконання основних рухів в основній частині заняття, зробіть розмітку. Визначте тип фізкультурного заняття, доцільність проведення залежно від місця та пори року.

19.

1. Ходьба приставним кроком.

2. Нахили тулуба.

3. Піднімання рук вгору.

4. Шиккування у колону за загальним орієнтиром.

5. Підлізання під мотузкою на карачках.

6. Ходьба змійкою за вихователем.

7. Ходьба по слідах.

8. Гра «Сонечко і дощик».

9. Шиккування в коло зо допомогою вихователя.

10. Кидання м'яча двома руками.

Завдання: Визначте вікову групу та обґрунтуйте свій вибір. Упорядкуйте вправи відповідно до структурних частин заняття. Визначте способи організації дітей для виконання основних рухів в основній частині заняття, зробіть розмітку. Визначте тип фізкультурного заняття, доцільність проведення залежно від місця та пори року.

20.

1. Розмикання на місці.
2. Гра «Кролики».
3. Біг по колу, взявшись за руку.
4. Нахили тулуба вперед.
5. Ходьба по лаві боком, переступаючи через кубики.
6. Ходьба на носках.
7. Лазіння по драбині перемінним кроком.
8. Гра «Кого не стало».
9. Вправи на дихання.
10. Перешикування за ланковими.

Завдання: Визначте вікову групу та обґрунтуйте свій вибір. Упорядкуйте вправи відповідно до структурних частин заняття. Визначте способи організації дітей для виконання основних рухів в основній частині заняття, зробіть розмітку. Визначте тип фізкультурного заняття, доцільність проведення залежно від місця та пори року.

21. Складіть план гімнастики після сну для дітей старшого дошкільного віку.
Обґрунтуйте доцільність проведення у різних вікових групах різних варіантів гімнастики після сну.
22. Складіть план-конспект розучування рухливої гри для дітей старшого дошкільного віку.
Обґрунтуйте роль вихователя у проведенні сюжетних рухливих ігор з дітьми різних вікових груп з урахуванням досвіду дітей, пори року, місця проведення.
23. Складіть план основної частини заняття з фізичної культури для дітей старшого дошкільного віку.
Обґрунтуйте роль вихователя в організації та проведенні занять з фізичної культури різних типів з дітьми старшого дошкільного віку з урахуванням етапу формування рухової навички, створення умов для активності і самостійності дітей у процесі виконання фізичних вправ, пори року, місця проведення.
24. Складіть план основної частини заняття з фізичної культури для дітей молодшого дошкільного віку.

- Обґрунтуйте безпосередню участь вихователя в організації та проведенні занять з фізичної культури різних типів з дітьми молодшого дошкільного віку, з урахуванням етапу формування рухової навички, пори року, місця проведення.
25. Складіть план фізкультурної розваги «Веселі старти».
Обґрунтуйте роль вихователя в організації та проведенні різних варіантів фізкультурних розваг з дітьми дошкільного віку з урахуванням рухового досвіду дітей, місця проведення, пори року.
26. Складіть план підготовчої частини заняття з фізичної культури для дітей молодшого дошкільного віку.
Визначте прийоми підвищення рухової активності дітей молодшого дошкільного віку на заняттях з фізичної культури різних типів у залі та на повітрі.
27. Складіть план підготовчої частини заняття з фізичної культури для дітей старшого дошкільного віку.
Визначте прийоми підвищення рухової активності дітей старшого дошкільного віку на заняттях з фізичної культури різних типів у залі та на повітрі.
28. Підберіть рухливі ігри на прогулянці у весняний період для дітей молодшого дошкільного віку
Обґрунтуйте безпосередню роль вихователя у проведенні рухливих ігор різних та прямих прийомів керівництва самостійною руховою діяльністю дітей молодшої групи на прогулянці.
29. Підберіть рухливі ігри упродовж дня у літній період для дітей старшого дошкільного віку.
Обґрунтуйте опосередковану роль вихователя у проведенні рухливих ігор різних видів та опосередковані прийоми керівництва самостійною руховою діяльністю дітей старшої групи на прогулянці.
30. Складіть план основної частини заняття з фізичної культури для дітей середньої групи.
Обґрунтуйте роль вихователя в організації та проведенні занять з фізичної культури різних типів з дітьми середньої групи з урахуванням етапу формування рухової навички, пори року, місця проведення.

